CONTRIBUŢII LA CUNOAŞTEREA CENTRULUI DE CERAMICĂ NEAGRĂ POIANA, COMUNA DELENI, JUDEŢUL IAŞI

VICTORIA SEMENDEAEV

Satul Poiana-Deleni, judeţul Iaşi — unul dintre cele mai importante centre producătoare de ceramică neagră din Moldova — este situat la o distanţă de 15 km de oraşul Hirlău, pe coasta de vest a dealului Cerbătoarea sau Gilgiitoarea[1], intr-un cadru natural de un pitoresc deosebit.

Prima menţiune documentară cunoscută, referitoare la această aşezare, o oferă planul moşiei Rădeni-Boscoteni-Feredieni, ridicat în anul 1841[2], in care vechea vatră a satului Poiana, marcată la punctul 59 pe moşia Feredienilor[3], apare sub denumirea de Poiana Sardarului, denumire sub care este menţionată şi in planul intocmit in anul 1882 pentru moşia Rădeni cu Boscoteni[4] (fig. 14, 15).

Ca centru ceramic, această localitate se conturează în timp, în preajma unor sate la care catagrafiile din secolele trecute menţionează nume de olari. Astfel, chiar în satul Feredieni, pe teritoriul căruia s-a format această aşezare, recensămîntul populaţiei Moldovei din anul 1774 înregistra un număr de 2 olari[5]. În anul 1838 in statul alăturat Unsa, intre 25 birnici este amintit un olar[6], iar in localitatea Deleni cu cătunele : Slobozia, Pircovaciu şi Singeapu, intre 393 de

---

[1] *Marele dicţionar geografic al României*, V, Bucureşti, 1902, p. 29.

[2] Plan executat la scara de 1 500 stînjeni domneşti, de inginerul statului Leon von Braun, căminar, în anul 1841, noiembrie 9 şi legalizat in 18 noiembrie 1841, de către postelnicul Petru Asachi (Arh. St. Iaşi, plan nr. 1).

[3] Localitatea este pomenită în documentul din anul 1840, mai 12, in legătură cu o moară dăruită de Ştefan cel mare voievod, mănăstirii Putna.

[4] Plan întocmit în anul 1882, ianuarie 20, de către inginerul hotarnic Alfred Dausch — Botoşani (Arh. St. Iaşi, plan nr. 314) ; în anul 1872, Dicţionarul topografic şi statistic al României, consemnează Poiana ca sat component al comunei Feredieni, plasa Coşula, judeţul Botoşani (Dimitrie Frunzescu, *Dicţionar topografic şi statistic al României*, Bucureşti, 1872, p. 367). Pe baza împărţirii administrative din anul 1906, satul intră in componenţa comunei Rădeni, de care la acea dată aparţineau şi satele : Feredeni, Boscoteni şi Unsa (*Dicţionarul statistic al României, întocmit pe baza rezultatelor definitive ale recesămîntului general al populaţiunii din 19.XII.1912*, vol. I, Bucureşti, 1914, p. 116).

[5] *Moldova din epoca feudalismului*, vol. VII, partea I, Chişinău, 1975, p. 233.

[6] Arhivele Statului Iaşi, Fd. Visteria, Tr. 1316, op. 1488, nr. 1173, Catagrafia Ţinutului Botoşani, Ocol Coşula, anul 1838, f. 42—44. Despre Schitul Unsa, aflat pe moşia cu acelaşi nume, există numeroase documente începînd de la 1719. Vezi N. Stoicescu, *Repertoriul bibliografic al localităţilor şi monumentelor medievale din Moldova*, Bucureşti, 1974, p. 893.

birnici, apar 9 nume de olari[7], cinci dintre aceştia fiind semnalaţi şi în catagrafia anului 1845[8]. În acest din urmă an, în satul Feredieni erau 3 olari[9], iar la sfirşitul secolului al XIX-lea comuna Feredieni în componenţa căreia intrau satele Feredieni, Poiana şi Unsa, număra 29 de olari[10]. În aceeaşi perioadă, în Poiana sînt citaţi 15 meseriaşi, după toate probabilităţile aceştia fiind tot olari[11].

Informaţia documentară lacunară, nu permite urmărirea în continuare a situaţiei producţiei ceramice din aceste localităţi. În prezent olăritul se practică numai în Poiana, singurul centru activ de ceramică neagră din judeţul Iaşi. Localitatea dispune de zăcăminte de argilă de bună calitate, care se exploatează din locurile numite „După vie" sau „De la păşune".

Lutul se supune operaţiunilor obişnuite de prelucrare[12], frămîntatul făcîndu-se cu piciorul.

Modelarea vaselor se execută la roata de picior[13], cu mîna şi cu ajutorul fichieşului[14].

Cuptorul pentru ars vasele, numit şi „horn", este plasat în apropierea casei, de obicei în grădină, fiind săpat în pămînt în formă de butoi, cu vatra organizată cu unul sau doi „cai" (proeminețe paralelipipedice din pămînt cruţat sau construite din piatră ori cărămidă)[15]; intervalele dintre „cai" şi pereţii cuptorului, pe unde „joacă focul", poartă denumirea de „hrube". Capacitatea cuptorului este de cca. 300—400 de vase, în funcţie de dimensiunea acestora (fig. 13).

După cum se ştie, culoarea ceramicii negre se datorează unei arderi speciale — inoxidante, reducătoare. De fapt este vorba de o ardere dublă : a) *arderea propriu-zisă* care este oxidantă (la roşu), ca pentru orice produs ceramic şi durează 8—10 ore şi b) *înăbuşirea* adică astuparea pînă la etanşeitate a gurilor cuptorului (cea de încărcare şi cea de ardere) în momentul în care vasele au devenit incandescente, „s-au limpezit", a ars cu flacără puternică ultimul braţ de lemne subţiri de plop „drăguleţi" şi nu se mai vede nici o urmă de fum. Produsele rămînînd în cuptor încă 8—12 ore sau chiar mai mult, într-un mediu cu temperatură ridicată, lipsit de oxigen şi încărcat cu bioxid de carbon, îşi schimbă culoarea din roşie în neagră de diferite nuanţe (în funcţie de gradul de etanşeitate a cuptorului în faza a doua de ardere, de calitatea combustibilului cît şi de compoziţia argilei). Cînd se descopere gura cuptorului, vasele cele mai bine arse au o culoare argintie, iar olarii spun că sînt „albastre de arse". Dacă rămîne în cuptor cîte un tăciune nears şi se depune fum pe pereţii oalelor, acestea ies mai negre, iar dacă nu s-au astupat bine gurile cuptorului (cu pămînt şi bălegar de vită), produsele capătă o culoare cenuşie deschisă şi sînt de calitate mai proastă, la aceasta contribuind cîteodată şi vremea ploioasă sau vîntul puternic.

Faptul că olăria din Poiana este mult solicitată, permite meşterilor să desfăşoare o activitate permanentă, redusă doar în lunile de iarnă.

---

[7] Arh. St. Iaşi, Fd. Visteria, tr. 1316, op. 1488, nr. 1173, Catagrafia Ţin. Botoşani, Ocol Coşula, anul 1838, f. 56—77. Satul Deleni este amintit în documentul din 7 iulie 1430, prin care Alexandru voievod, întăreşte împărţeala satelor boierului Ion Jumătate, între fiii acestuia (*Documente privind istoria României*, seria A, Moldova, sec. XIV, XV, vol. I, p. 89).

[8] „Ion sin Ştefan Olariul, Ion Olari, Toader Olari, Vasile Olari, Nichita Olariul" (Arh. St. Iaşi, Fd. Visteria, Tr. 1423, op. 1619, nr. 857, Catagrafia Ţin. Botoşani, Ocol Coşula, anul 1854).

[9] „Ion sin Vasile Olari, Iordache a lui Ion Olari, Constantin a lui Ion Olari" — după nume s-ar părea că sînt fii de ai olarilor din Deleni (Arh. St. Iaşi, Fd. Visteria, Tr. 1423, op. 1619, nr. 857, Catagrafia din. Botoşani, Ocol. Coşula, anul 1845).

[10] *Marele dicţional geografic al României*, III, Bucureşti, 1900, p. 348—349.

[11] *Ibidem*, V, Bucureşti, 1902, p. 29.

[12] Argila se depozitează afară sau în casă, într-o ladă sau îngrăditură de scînduri, numită „hambar". Se mărunţeştte cu sapa şi cu mîna, se udă cu apă, se lasă la dospit 2—6 zile, se calcă cu piciorul, se „hăcuie" cu sîrma (se taie în felii) se aleg impurităţile, se mai frămîntă cu mîna şi apoi se împarte în „boţuri" potrivite cu mărimea vaselor. Datorită plasticităţii deosebite a pastei lutului nu se practică operaţiunea baterii cu maiul.

[13] Părţile componente ale roţii olarului poartă denumirile de: *talger* — discul superior pe care se modelează vasele şi *roata mare* — roata de jos care este acţionată cu piciorul (ambele fiind confecţionate din lemn de fag sau stejar); *fus* — axul metalic ce leagă roţile între ele; *jug* — piesa de lemn sau metal care fixează fusul de masă. La baza fusului, pentru a-i asigura mobilitatea, se pune o ţiţină de cremene, sau mai recent rulment.

[14] Scîndurica de formă trapezoidală, cu care se dă formatul vasului şi se face „feţuiala".

[15] Vezi Florea Bobu Florescu, *Evoluţia cuptoarelor de ceramică din Moldova*, *Studii şi cercetări de etnografie şi artă populară*, Bucureşti, 1965, pag. 164—166 ; idem, *Ceramica neagră lustruită de la Marginea*, Bucureşti, 1958.

Desfacerea produselor se face la tîrgurile comunale organizate în unele localități cum sînt : Hîrlău, Șipote (județul Iași), Nicolae Bălcescu, Călărași, Hlipiceni, Todireni, Albești (județul Botoșani) ș.a. sau prin diferite sate „de la cîmp" din județele Iași și Botoșani (fig. 16). Marfa se transportă cu căruța, fiind desfăcută cu bani sau în schimb pe cereale „o dată plină" (echivalentul capacității vasului). În trecut la vînzarea produselor interveneau și intermediari — proprietari de căruțe sau mici negustori de la oraș — care preluau marfa „la hurtă" (cu grămada, cu toptanul) în condiții dezavantajoase pentru olari.

a

b

Fig. 1 a) oală cu o toartă ; b) oală cu două torți pentru fiert sarmale.

Nota caracteristică a ceramicii din Poiana o constituie bombarea accentuată a pîntecelui vaselor, indiferent de destinația acestora. Producția cuprinde toate categoriile de obiecte specifice ceramicii negre, dintre cele mai răspîndite forme fiind oalele pentru lapte — „ulcioare pentru lapte", „ladușe", „lăptărețe", cu gîtul lung și gura ușor evazată (fig. 4 b, c ; 11 a, b, c) și oalele pentru fiert alimente, de tip globular, prevăzute cu una două torți, în funcție de capacitatea acestora (fig. 1a, b), la care se adaugă capacele „pocrișele" (fig. 5 b). Se mai confecționează : ulcioare cu gîtul strîmt (fig. 3 a, b), „chiupuri" — vase de transportat mîncare la cîmp, care se folosesc și pentru umplut borș, cu gîtul cilindric, mai larg și pîntecele bombat (fig. 4a), borcane cu două torți, de dimensiuni mari, asemănătoare ca formă chiupurilor (fig. 2 a, b, c) ; „hîrgaie" — vase joase cu pereții ușor rotunjiți, avînd două torți (fig. 5b) ; scăcițe pentru pisat usturoi (fig. 5a) ; „răvare", „tăvăli" — străchini de dimensiuni mari (fig. 6 a) ; gavanoase pentru flori (ghivece), cu pereții drepți sau rotunjiți, avînd buza dreaptă sau creață (fig. 8 a, b) ; fierbători pentru vin ; tuburi pentru canalizare denumite și „durnele" ori burlane pentru cișmea (fig. 7 a) ; burlane pentru sobe (fig. 7 b) ; coșuri pentru hogeag (fig. 7 c) ; calupuri pentru făcut căciuli (fig. 7 d) ; casete (fig. 9 a, c) etc. În trecut se executau și „captare", adică capace pentru acoperit stupii primitivi (fig. 6 b). Este cunoscută și forma cornului de vînătoare, asemănătoare unui corn de vită. Dintre produsele intrate mai recent în fabricație, amintim: oalele cu fundul lat, adaptate pentru aragaz ; servicii de țuică, cuprinzînd : ceșcuțe, ulcioraș și tabla ; servicii de vin, cu cănițe, cană și tabla ; servicii de cafea, compuse din : ceșcuțele cu farfurioare și tabla ; seturi de pahare pentru vin și păhărele pentru țuică, cu ulcioraș ; vaze pentru flori (fig. 9 d) etc.

Figurine și fluierici nu se confecționează, în schimb se produc cantități mari de miniaturi de vase, care sînt folosite drept „bibelouri" sau jucării, purtînd denumirea de „pichi" sau „pichișori" (fig. 9 b)[16].

[16] Vasele de dimensiuni reduse indiferent de forma lor sînt denumite „pichi" sau „pichișori" ; olițele cu o toartă, avînd capacitatea de 0,500 l — 1,500 litri, intră în categoria *„puișori"* iar cele de mărime potrivită poartă denumirile de : *ulcică* — 2 litri și *mijlocică* sau *mijloacă* de

Fig. 2. Borcane cu două torţi.

Fig. 3. Ulcioare.

Olarii în general țin seama de solicitările cumpărătorilor, dictate de anotimp sau diferite ocazii: astfel, primăvara se confecționează mai multe oale pentru lapte și chiupuri de dus mîncare la cîmp, iar toamna în sezonul nunților și praznicelor, oale mari cu două torți, pentru fiert sarmale. Pentru zilele de pomenire a morților, se fac vase de mică capacitate (0,500 l — 1 l), denumite „moșoaice" (ulcele, lăptărașe, chiupurele), la care se acordă o deosebită importanță decorului (fig. 10 a, b, c, d, e, f ; 11 a, b, c).

Modalitatea obișnuită de ornamentare a ceramicii din Poiana, este lustruirea, executată pe vasele ușor jilave — înainte de ardere — cu o piatră de rîu sau chiar cu muchia paharului, operațiune denumită „dat în piatră". Motivul decotativ caracteristic este linia în zigzag, care se desfășoară pe întreaga suprafață a vasului, în cazuri mai rare apar dungi oblice paralele (fig. 2 a) sau linii întretăiate în rețea (fig. 3 a ; 5 b). La formele mai înalte, decorul este dispus în două registre, pe gît și pîntece ((fig. 2 a, b, c ; 4 a, b, c).

Incizia se practică într-o măsură mai mică, realizîndu-se linii vălurite — „șinătău", „șărchișori" (fig. 5 b ; 6 a ; 9 a, d), linii în zigzag, puncte (fig. 9 d) și cercuri concentrice (fig. 9 a, c), executate cu colțul fichieșului, cu vîrful unui cuțit sau cu ajutorul unui chibrit, ornamentele fiind plasate pe gîtul și umărul vasului.

3—4 litri ; *oalele cu două torți*, au capacitatea de 5—12 litri, ajungînd uneori pînă la 15 litri. Părțile componente ale vaselor sînt denumite : gură, buză (cioc), gît, toartă, pîntece, fund, mărgică ((inelul ușor reliefat ce apare la limita dintre perete și fundul vasului, servind la o mai ușoară mînuire a obiectului — la așezatul în cuptor, ornamentare, smălțuire).

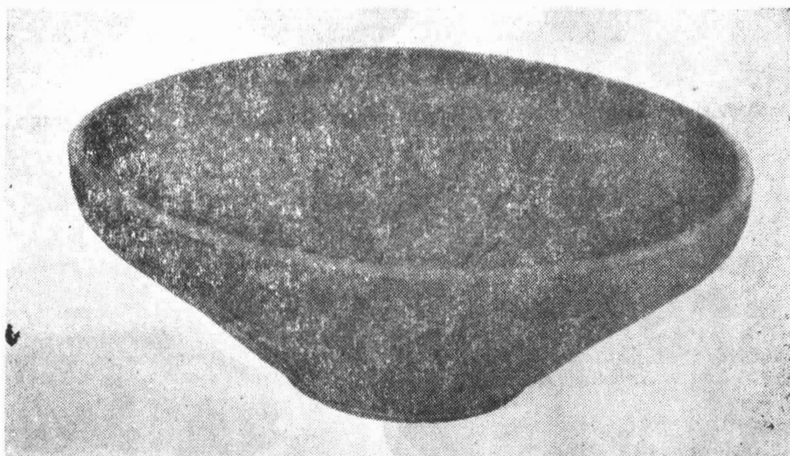

Fig. 4. a) Chiup ; b) Lăptăreț ; c) Lăptăreț cu buză.

Fig. 5. a) Scăciţă pentru pisat usturoi ; b) Hîrgău cu pocriş.

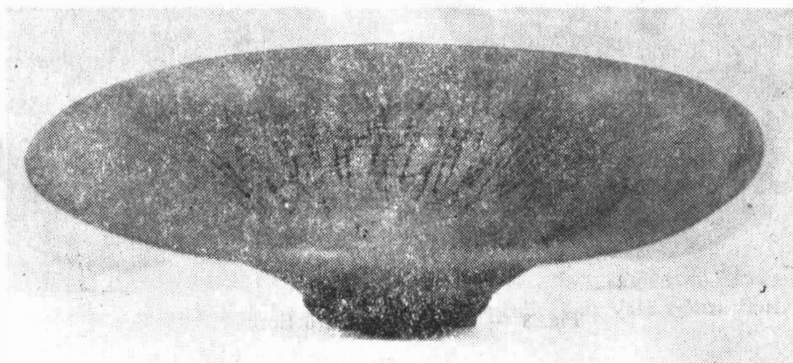
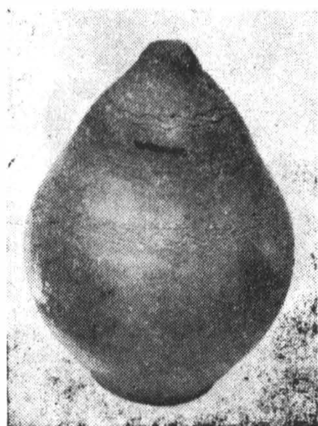

Fig. 6 — a) Răvar (strachină) ; b) Captar (capac pentru stup primitiv de albine).

a b c d

Fig. 7 — a) Burlan pentru cişmea ; b) Burlan pentru sobă ; c) Coş pentru hogeag ; d) Calup pentru făcut căciuli.

Fig. 8 — Gavanoase pentru flori.

a

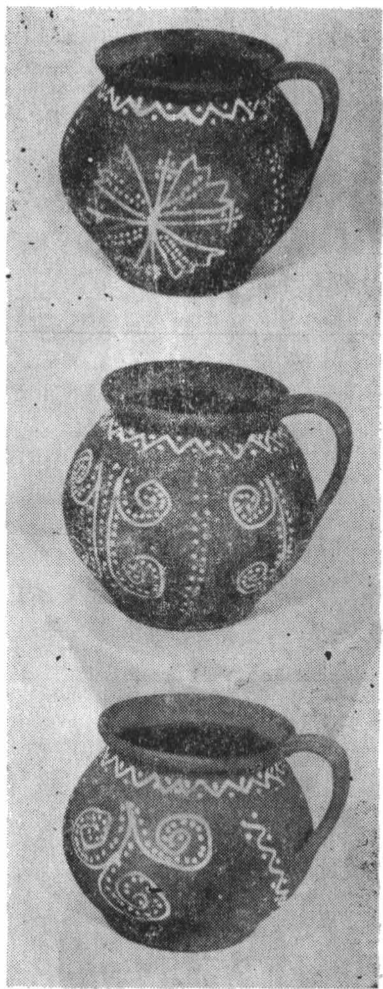

b

c

d

Fig. 9 — a) Puşculiţă ; b) Pichişori : c) Puşculiţă ; d) Vază pentru flori.

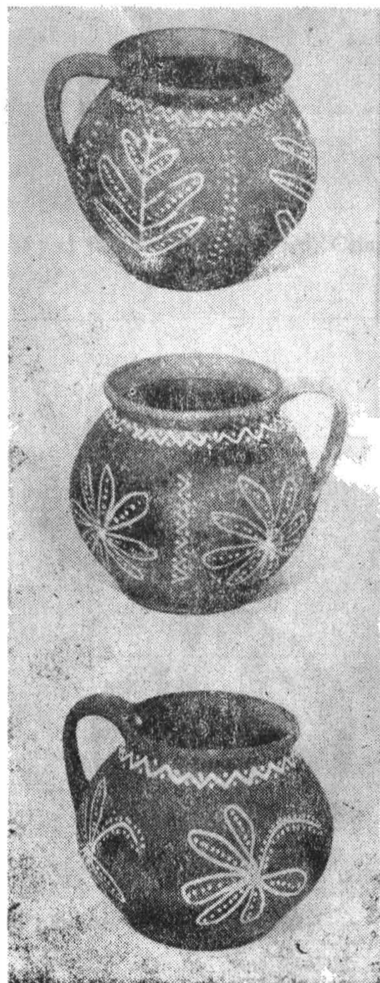

Fig. 10 — Moşoaice rotunde închistrite cu var.

a

b

c

d

Fig. 11 — Lăptărețe închistrite cu var (a, b, c), Poiana — Deleni ; d) Moșoaică din ceramică roșie nesmălțuită, închistrită cu var, din Zgura, comuna Oltenești, jud. Vaslui.

Fig. 12 — a) Ceşcuţă pentru cafea cu farfurioară ; b, c) Pahare pentru vin ; d) Pahare pentru ţuică.

Roliţa nu s-a folosit.

În cazul vaselor confecţionate pentru sărbătoarea moşilor, legată de cultul morţilor, se practică pictarea cu var, cu paiul sau trestia „închistritul", „încrestitul", care imprimă o notă sărbătorească acestei categorii de obiecte.

Decorul cuprinde în mod obişnuit ornamente vegetale : păstăi sau frunză de răchită, frunză de stejar, flori ori brăduţ, care evoluează în mod diferit alături de culbeci (spirale), gîtul raţei (motiv asemănător literei N), puncte, cruciuliţe, steluţe, linii circulare simple, vălurite sau în zigzag, asociate cu puncte ş.a. (fig. 10 a, b, c, d, e, f ; 11 a, b, c,).

Motivele ornamentale sînt organizate în compoziţii ce acopăr în întregime corpul vasului[17].

Această modalitate de decorare, deşi s-ar crede că este de dată recentă, stăruie şi în amintirea celor mai vîrstnici olari. De altfel nu este un fenomen singular. Pictarea cu culoare albă (var sau caolin), cu paiul, trestia, sau cornul, a olăriei negre ori roşii nesmălţuite, confecţionată special pentru sărbătoarea moşilor, s-a practicat şi se mai practică în diferite centre ceramice din Moldova, de pildă : Iezărel, Gologofta, Poiana Alexe, Zgura (fig. 11 d), din judeţul Vaslui, Ireşti-Vrancea, ş.a.[18]. Nicăiri însă nu s-au obţinut realizări artistice remarcabile ca în Poiana Deleni, unde măiestria meşterilor reuşeşte să atingă perfecţiunea, atît în ce priveşte proporţia echilibrată a formelor de vase, cît şi desăvîrşita armonie a decorului.

---

[17] În legătură cu ceramica pictată cu var din Poiana — Deleni, vezi şi Florea Bobu Florescu, Rosvith Pastior Capesius, *Die schwarze bemalte keramik aus Poiana*, *Revue roumaine d'histoire de l'art*, tom. III, 1966, Bucureşti, p. 89—96.

[18] De remarcat faptul că două dintre motivele ornamentale (spirala şi brăduţul) apar cu regularitate.

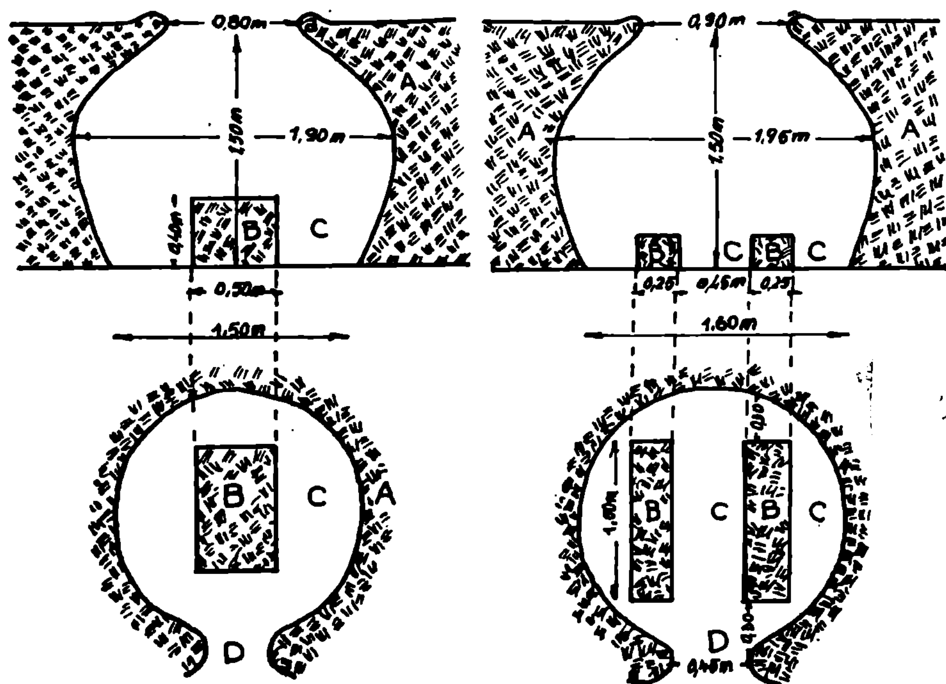

Fig. 13 — Cuptor de ars ceramică din Poiana — Deleni, județul Iași, cu vatra prezentînd unul sau doi cai.

A — perete din lut natural ; a) colacul ; B, B' — caii ; C, C' — hrube ; D — gura de foc. (Reproducere după F. B. Florescu, *Evoluția cuptoarelor de ceramică din Moldova*. Studii și cercetări de etnografie și artă populară, București, 1965, p. 165).

Dintre cei 7 meșteri olari care lucrează în prezent în Poiana, numai doi dintre ei mai lustruiesc vasele (Nica Toader și Andrei N. Gheorghe), folosind într-o mai mică măsură și tehnica inciziei, practicată și de alți olari (Andrei N. Alexandru și Ailenei Dumitru). Trei meșteri de obicei nu decorează produsele (Ursu Alexandru, Nica C. Toader, Nica C. Dumitru), dar toți șapte practică în mod curent pictarea cu var, în cazul moșoaicelor.

Este remarcabil faptul că acestei podoabe trecătoare care la prima întrebuințare a vasului dispare, artistul popular îi acordă toată importanța, la fel ca și în cazul decorării unei alte categorii de obiecte din plastica populară, cum sînt ouăle încondeiate. De altfel, atît tehnica de lucru, instrumentele de tip tubular, denumirea cu același termen a operațiunii — „încrestare", „închistrire", modul de rezolvare a compoziției, chiar și motivele decorative ce prezintă similitudini, sînt tot atîtea trăsături comune ale unor creații populare de genuri diferite, care evidențiază o dată în plus, atît perenitatea cît și unitatea în varietate a bogatei noastre arte populare.

Olarii din Poiana, participanți la diferite competiții pe plan județean și republican, au cules numeroase distincții, în deosebi în ultimul deceniu.

Astfel, Andrei N. Gheorghe (n. 1938), meșter olar în plină afirmare, receptiv la nou și preocupat continuu de îmbogățirea sortimentelor ceramice, a fost distins în anul 1967 cu premiul II, la expoziția bienală de artă populară, faza republicană.

Nica Teodor (n. 1917), unul dintre cei mai înzestrați meșteri ceramiști din Poiana, continuator a celor mai bune tradiții ale acestui meșteșug — care îndeplinește și funcția de instructor la clasa de ceramică a Școlii populare de artă din Iași[19] — în ultima perioadă a fost laureat a

[19] Activitatea se desfășoară în satul Poiana.

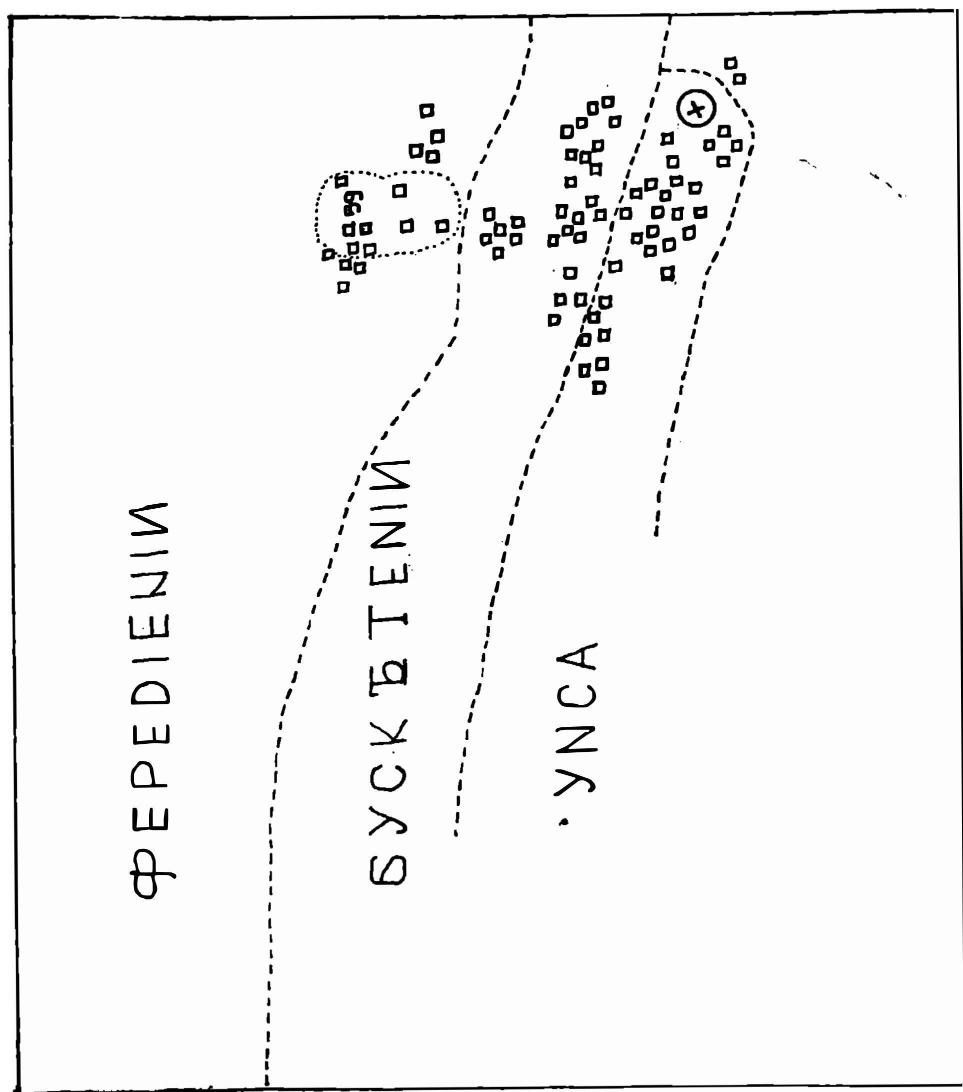

Fig. 14 — Planul moșiei Rădeni — Boscoteni — Feredieni, întocmit în anul 1841 (detaliu).

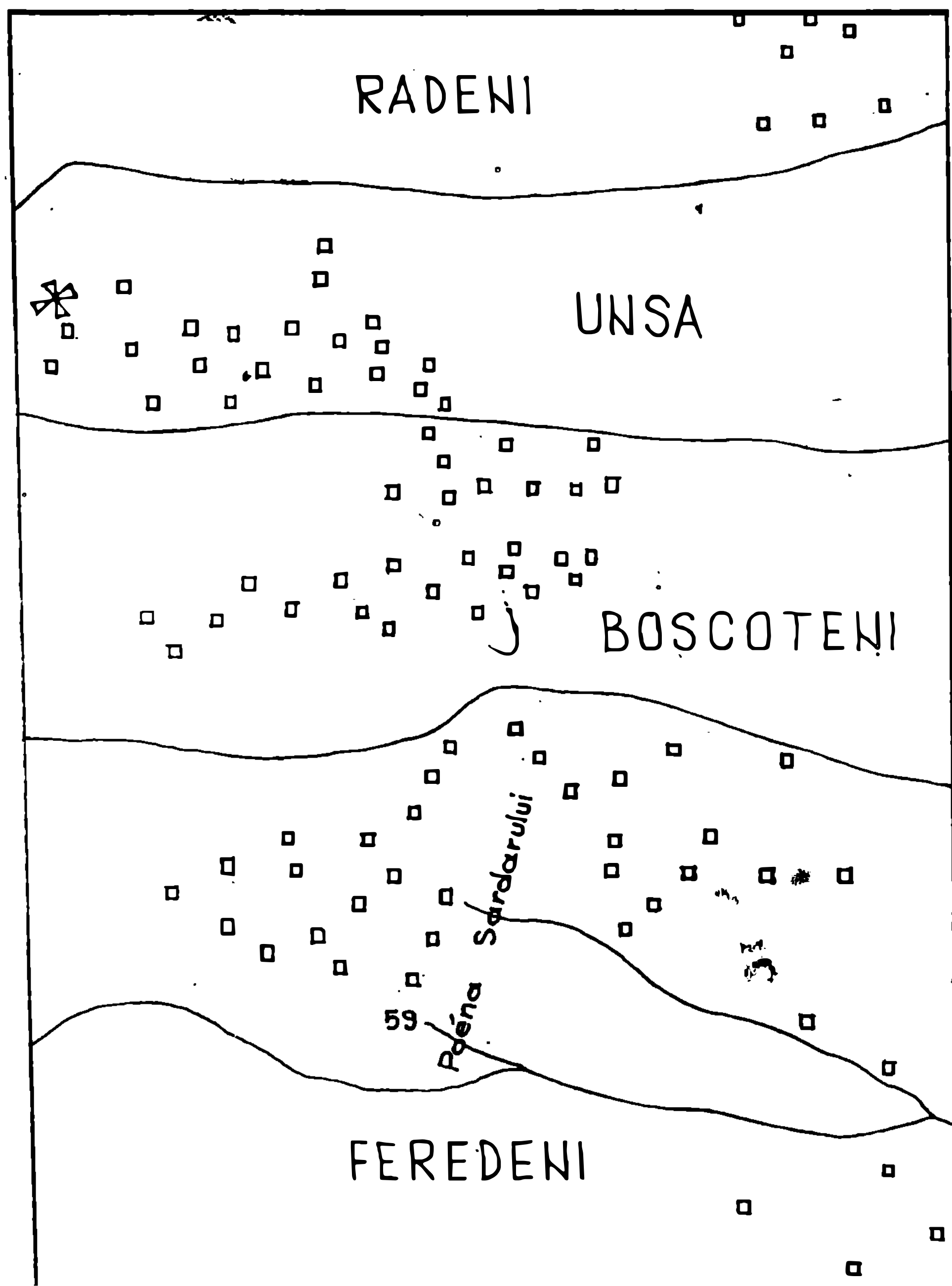

Fig. 15 — Planul moşiei Rădeni cu Boscoteni, executat în anul 1882 (detaliu).

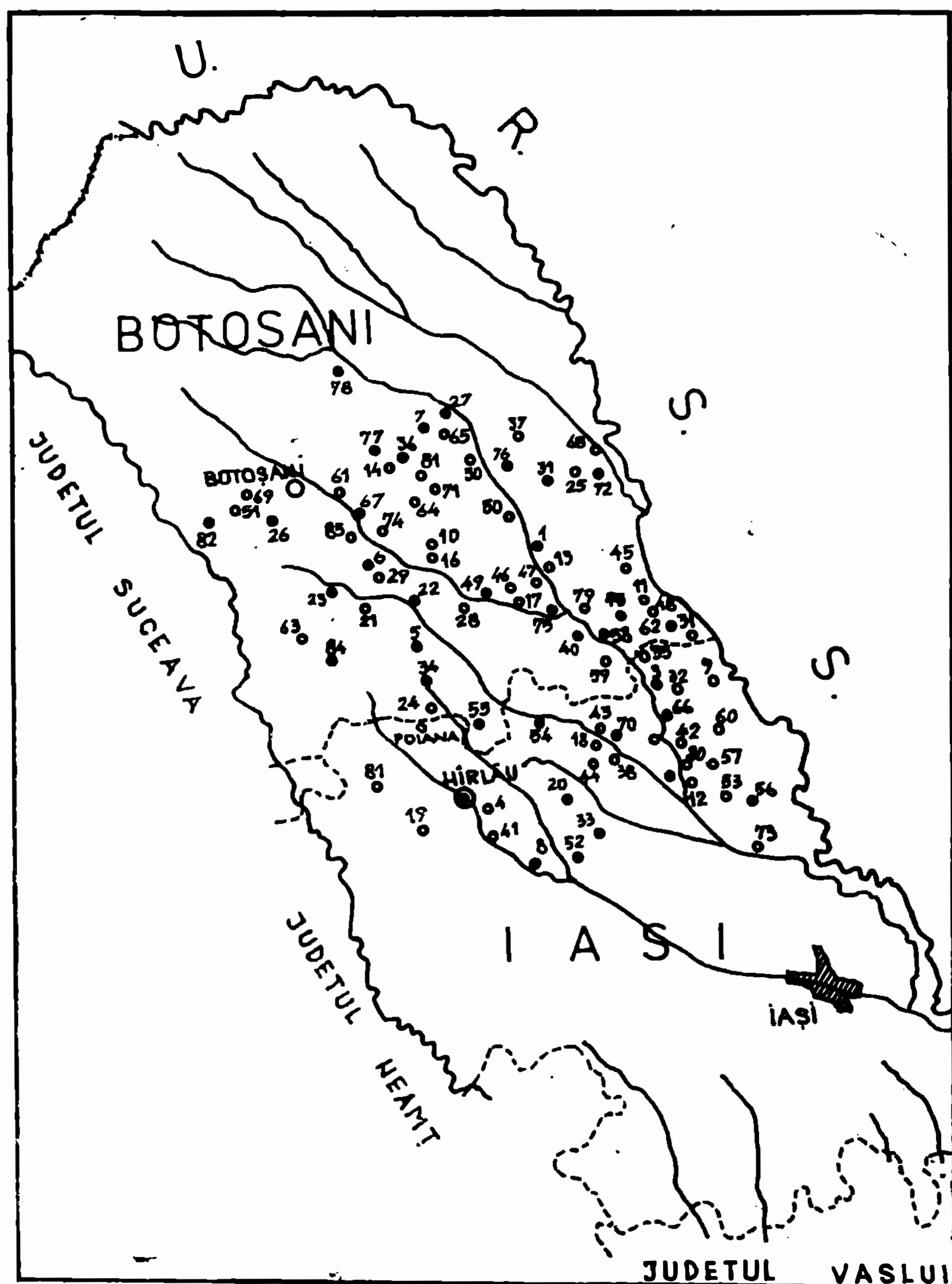

Fig. 16 — Aria de răspîndire a ceramicii din Poiana — Deleni, jud. Iași.

1 Albeşti
2 Alexandru cel bun
3 Andrieşeni
4 Bădeni
5 Nicolae Bălcescu
6 Băluşeni
7 Bătrineşti
8 Belceşti
9 Bivolari
10 Blindeşti
11 Bogdăneşti
12 Borşa
13 Buimăceni
14 Burleşti
15 Călăraşi
16 Cerchejeni
17 Cerneşti
18 Chişcăreni
19 Cireşeni
20 Coarnele Caprei
21 Coşula
22 Copalău
23 Cristeşti
24 Cimpeni
25 Cucuteni
26 Curteşti
27 Dingeni
28 Dracşani
29 Draxini
30 Drislea
31 Durneşti
32 Fintinele
33 Focuri
34 Frumuşica
35 Glăvăneşti
36 Gorbăneşti
37 Guranda
38 Hălceni
39 Hirlău
40 Hilpiceni
41 Hodora
42 Iacobeni
43 Iazul Nou
44 Iazul Vechi
45 Ilişeni
46 Iureşti
47 Jijia
48 Libertatea
49 Lunca
50 Măşcăteni
51 Mănăstirea Doamnei
52 Munteni
53 Perieni
54 Plugari
55 Prăjeşti
56 Probota
57 Rădeni
58 Răuseni
59 Rediu
60 Roşcani
61 Roşiori
62 Santa Mare
63 Sarafineşti
64 Silişcani
65 Socrujeni
66 Spineni
67 Stăuceni
68 Stinca
69 Stinceşti
70 Şipote
71 Şoldăneşti
72 Ştefăneşti
73 Ţigănaşi
74 Tocileni
75 Todireni
76 Truşeşti
77 Unţeni
78 Ungureni
79 Victoria
80 Vilcele
81 Vinători
82 Vlădeni
83 Vlădeni
84 Vorona
85 Zăiceşti

patru concursuri pe plan republican[20]. De altfel, fiecare participare a olarilor din această localitate la o manifestare competiţională de prestigiu a fost răsplătită cu cite o distincţie. Aceasta confirmă încă o dată valoarea creaţiei meşterilor olari din Poiana-Deleni, atit ca realizare artistică în sine, cit şi ca revalorificare contemporană a unei vechi tradiţii meşteşugăreşti în domeniul producţiei ceramice.

CONTRIBUTIONS À LA CONNAISSANCE DU CENTRE DE LA CÈRAMIQUE NOIRE DE POIANA, DE LA COMMUNE DELENI, DEPARTEMENT DE IASSY

Résumé

Le village Poiana—Deleni, district de Iassy, situé a une distance de 15 km de la ville de Hirlău, est un des plus importants centres de la céramique noire de la Moldavie.

Cette localité s'est développée comme centre ceramique dans le XIX-é siècle, aux alentour des certains villages, dont jadis ont pratiqué ce metier.

[20] Între numeroasele distincţii obţinute menţionăm: premiul II la faza republicană a celei de a V-a expoziţii bienale de artă populară, Bucureşti, 1969 ; Premiul II şi medalia de argint, la etapa finală a expoziţiei de artă populară organizată în cinstea celei de a 30-a aniversare a eliberării patriei de sub jugul fascist, Bucureşti, 1974 ; premiul II la expoziţia republicană de artă populară organizată în cinstea Congresului Educaţiei Politice şi al Culturii Socialiste, Bucureşti, 1976 ; premiul I, la Concursul de artă populară în cadrul etapei judeţene a Festivalului „Cintarea României", Iaşi, 1977 şi premiul I în cadrul etapei interjudeţene Iaşi, 1979 ; premiul III, la Concursul de artă populară în cadrul etapei republicane a Festivalului Naţional al Educaţiei şi Culturii Socialiste „Cintarea Rominiei", Bucureşti, 1977 ; premiul de autenticitate acordat de Muzeul satului şi de artă populară Bucureşti, în cadrul Concursului „Cocoşul de Horez", ediţia IX, 1979.

La matière première, était transformée, d'après les méthodes traditionelles (marché l'argile aux pieds et le modelage avec la roue à pied).

Le four pour cuire les vases est creusé en terre, en forme de tonneau, ayant sur l'âtre, une ou deux proéminences parallélépipèdiques, denommées „cheveaux".

L'auteur fait quelques remarques concernant la cuisson des vase. Les vases mieux cuits ayant un aspect métallique, sont dénommées par les potiers, vases blues.

Une caractèristique de la ceramique de Poiana est le gonflement accentué du corp des vases. On travaille à Poiana touts sortes des vases comme : des pots au lait, des vases pour bouillir les aliments, „chiupuri" (des vases pour transporter les aliments aux travailleurs des champs), bocals a deux anses, „hirgale" (vases type soupière a deux anses, des pots à fleurs, des tubes pour la canalisation, des vases avec le fond large, adaptés pour les fourneaux des cuisines modernes, des services pour le vin, l'eau de vie et du café. On n'a pas confectionnés des figurines sifflantes mais on. a produit en échange des vases miniatures.

Comme décoration on avait pratiqué trois systhèmes : a) le polissage avec la pierre, le motif ornamental caracteristique étant la ligne zigzagué (moin fréquent les lignes obliques paraléles ou les lignes entercoupées) ; la technique de l'incision, réalisée par des lignes en zigzag ou par vagues, des cercles concentriques, des points, des spirales, ecc. ; la peinture à chaux avec de la paille où du roseau, des vases dénommés „moșoaice", confectionnés a l'occasion de la fête de la commémoration des morts „Moșii". Ils sont ornés habituellement avec des motifs vegetals : des cosses, des feuilles du saule, des feuilles de chênes, de sapin, des fleurs combinées avec des points, des motifs en forme de croix, des petits étoiles, des spirales, des lignes en zigzag, ecc. Ce procédé d'ornamentation a était pratiqué également en autres centres ou on travailler la céramique en Moldavie (Chircești, Iezerel, Poiana Alexa, Zgura, Irești, ecc.).

L'auteur nous présente certains aspects communs entre la technique de la peinture au chaux, au caolin, des vases noires ou rouges non émaillés et celle d'ornamentation des oeufs.

Les potiers de Poiana—Deleni qui ont participés aux compétitions ont obtenu de nombreuses distinctions, surtout dans la dernière période.